

LAW

DOI <https://doi.org/10.51647/kelm.2023.6.22>

MIEJSCE POLICJI NARODOWEJ UKRAINY W SYSTEMIE ORGANÓW ŚCIGANIA

*Jarosław Meżenyj**laureat Naukowego Instytutu Prawa Publicznego (Kijów, Ukraina)*

ORCID ID: 0000-0002-7741-2933

rostyslav_volynets@ukr.net

Adnotacja. W artykule zwrócono uwagę na fakt, że Policja Narodowa zajmuje ważne miejsce w systemie organów ścigania Ukrainy. Rozważa się normy obowiązującego ustawodawstwa, które określają podstawę prawną funkcjonowania tego centralnego organu władzy wykonawczej, na podstawie których ujawnia się treść głównych elementów statusu prawnego Policji, w szczególności: zadania, funkcje, uprawnienia. Powyższe pozwoliło stwierdzić, że Policja Krajowa zajmuje samodzielne i niezależne miejsce w systemie organów ścigania naszego kraju. Ustalono, że przez system organów ścigania proponujemy rozumieć zbiór podmiotów – organów państwowych, które współdziałają ze sobą i z państwem, a których łączy wspólny cel – realizacja działań organów ścigania oraz realizacja funkcję egzekwowania prawa.

Słowa kluczowe: organy ścigania, system, zasady prawne, Policja Narodowa Ukrainy, stan prawny, prawo administracyjne.

THE PLACE OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE
IN THE SYSTEM OF LAW ENFORCEMENT BODIES*Yaroslav Mezhenyi**Applicant of the Scientific Research Institute of Public Law (Kyiv, Ukraine)*

ORCID ID: 0000-0002-7741-2933

rostyslav_volynets@ukr.net

Abstract. The article focuses on the fact that the National Police occupies an important place in the system of law enforcement agencies of Ukraine. The norms of the current legislation, which determine the legal basis of the functioning of this central body of executive power, are considered, on the basis of which the content of the main elements of the legal status of the police is disclosed, in particular: tasks, functions, powers. The above made it possible to state that the National Police occupies an independent and independent place in the system of law enforcement agencies of our country. It was determined that under the system of law enforcement agencies we propose to understand a set of subjects – state bodies that interact with each other and the state and that are united by a common goal – the implementation of law enforcement activities and the implementation of the law enforcement function.

Key words: law enforcement agencies, system, legal principles, National Police of Ukraine, legal status, administrative law.

МІСЦЕ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ
В СИСТЕМІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ*Ярослав Межений**здобувач Науково-дослідного інституту публічного права (Київ, Україна)*

ORCID ID: 0000-0002-7741-2933

rostyslav_volynets@ukr.net

Анотація. У статті акцентовано увагу на тому, що важливе місце в системі правоохоронних органів України займає Національна поліція. Розглянуто норми чинного законодавства, яке визначає правові засади функціонування даного центрального органу виконавчої влади, на основі чого розкрито зміст основних елементів правового статусу поліції, зокрема: завдання, функції, повноваження. Вказане дало можливість констатувати, що Національна поліція займає самостійне та незалежне місце в системі правоохоронних органів нашої держави. Визначено, що під системою правоохоронних органів пропонуємо розуміти сукупність суб'єктів – державних органів, що взаємодіють між собою та державою та, які об'єднує спільна мета – здійснення правоохоронної діяльності та реалізація правоохоронної функції.

Ключові слова: правоохоронні органи, система, правові засади, Національна поліція України, правовий статус, адміністративне право.

Постановка проблеми. Сучасні соціальні, економічні та політичні перетворення, які тривають в Україні, вимагають ефективного функціонування всіх державних інституцій. Зокрема, важливого значення набуває

правоохоронний сектор нашої країни, особливе місце в якому відводиться Національній поліції України. На останню покладається ціла низка завдань у сфері захисту прав, свобод та законних інтересів громадян. Щоб реалізовувати свої завдання, працівників органів НПУ уповноважені застосовувати низку заходів, серед яких особливе місце відводиться адміністративному примусу. Саме заходи адміністративно-правового примусу підкреслюють правовий зв'язок між державою та правоохоронною системою. А тому встановлення місця, ролі та значення органів Національної поліції в системі правоохоронних органів держави має важливе теоретичне та практичне значення.

Стан дослідження. Окремі проблемні питання, пов'язані із дослідженням системи правоохоронних органів України, у своїх наукових працях розглядали: О. М. Бандурка, Ю. З. Біла-Тюріна, С. І. Братков, С. М. Гусаров, Т. В. Євчук, О. Ф. Кобзар, А. Т. Комзюк, О. М. Музичук, М. І. Пелех, Д. Б. Санакоев, Ю. В. Сіроштан, О. І. Ульянов, І. С. Циб, О. С. Юнін та багато інших. Втім, незважаючи на чималі теоретичні здобутки, в юридичній літературі відчувається брак комплексних досліджень, які присвячені теоретичному осмисленню місця Національної поліції України в системі правоохоронних органів.

Саме тому метою статті є: розкрити місце Національної поліції України в системі правоохоронних органів.

Виклад основного матеріалу. В. О. Боняк розглядає систему правоохоронних органів як регламентовану нормами національного права сукупність державних спеціально уповноважених суб'єктів правоохоронної системи – правоохоронних органів і спецслужб, що наділяються державно-владними повноваженнями для охорони та захисту прав, свобод, інтересів людини і громадянина, законності й правопорядку, усіх врегульованих правом суспільних відносин (Боняк, 2011: 27). На наш погляд, таке визначення вченого є не достатньо точним, адже науковець, розглядаючи систему правоохоронних органів як сукупність суб'єктів правоохоронної системи, фактично ототожнює поняття «система правоохоронних органів» та «правоохоронна система», що є різні за змістом.

В свою чергу Шоптенко С. С. характеризує «систему правоохоронних органів» у широкому розумінні. Так, науковець пише, що «...систему правоохоронних органів України доцільно розглядати через її поділ на безпосередньо правоохоронні органи, які комплексно реалізують правоохоронну діяльність за різними напрямками та органи, що реалізують окремі правоохоронні функції». До першої групи автор відносить: прокуратуру, Національну поліцію України, Службу безпеки України, Національне антикорупційне бюро України, Державну прикордонну службу України, Військову службу правопорядку у Збройних Силах України, Державну пенітенціарну службу України. При цьому автор зазначає, що правоохоронною діяльністю займаються окремі підрозділи вказаних суб'єктів, спеціально створені та уповноважені законодавством на її реалізацію. До другої групи дослідник відносить суб'єктів, які реалізують окремі правоохоронні функції, зокрема: органи державного фінансового контролю, органи рибоохорони, органи державної лісової охорони, Служба зовнішньої розвідки України, управління державної охорони, Державне бюро розслідувань, Державна служба з надзвичайних ситуацій, Національна гвардія, Державна виконавча служба, Національне агентство з питань запобігання корупції тощо. Цей перелік не є вичерпним та може бути доповнений іншими органами, які уповноважені на реалізацію правоохоронної функції (Шоптенко, 2017: 154). На наш погляд, така точка зору автора є дискусійною, адже правоохоронна діяльність – не є видом діяльності таких державних органів, зокрема, як Державна виконавча служба, державна служба з надзвичайних ситуацій тощо. Ці органи, передусім, сприяють реалізації правоохоронної функції держави, а за своєю правовою природою не мають жодного відношення до правоохоронних органів. Тому це питання потребує нагального дослідження.

С. М. Науменко в свою чергу розглядає систему правоохоронних органів через об'єднання трьох груп: 1) основні органи (Національна поліція України, Служба безпеки України, Національне антикорупційне бюро України, Державне бюро розслідувань, Державна прикордонна служба України, Військова служба правопорядку у Збройних силах України, Державна кримінально-виконавча служба України); 2) суб'єкти управління правоохоронною діяльністю (суди та прокуратура); 3) органи, які (поряд із основною діяльністю) реалізують певні правоохоронні функції (органи державного фінансового контролю, Національне агентство з питань запобігання корупції, Державна виконавча служба; органи рибоохорони, органи державної лісової охорони, управління державної охорони, Державна служба з надзвичайних ситуацій, Національна гвардія, Державна міграційна служба, Державна екологічна інспекція, Державна санітарно-епідеміологічна служба, Державна архітектурно-будівельна інспекція) (Науменко, 2020: 217).

Отже, враховуючи зазначене, під системою правоохоронних органів пропонуємо розуміти сукупність суб'єктів – державних органів, що взаємодіють між собою та державою та, які об'єднують спільна мета – здійснення правоохоронної діяльності та реалізація правоохоронної функції.

Чинне національне законодавство не містить чіткого переліку правоохоронних органів України, що складають систему правоохоронних органів. Положеннями ст. 2 Закону України «Про державний захист працівників суду та правоохоронних органів» (Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України, 1993) встановлено, що до правоохоронних органів належать: органи прокуратури, Національної поліції, Служби безпеки України, Військової служби правопорядку у Збройних Силах України, Національне антикорупційне бюро України, органи охорони державного кордону, органи доходів і зборів, органи і установи виконання покарань, слідчі ізолятори, органи державного фінансового контролю, рибоохорони, державної лісової охорони, інші органи, які здійснюють правозастосовні або правоохоронні функції (Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України, 1993). Враховуючи

таке формулювання норми Закону, можна дійти висновку, що наведений перелік правоохоронних органів України не є вичерпним, втім можна також зазначити, що усі перелічені державні органи складають єдину систему правоохоронних органів. Відсутність нормативного закріплення переліку правоохоронних органів, що складають єдину систему правоохоронних органів призводить до правової невизначеності, а тому ця проблема потребує негайного вирішення. Із зазначеною точкою зору також погоджується О. М. Музичук, який зазначає, що «...у правовій державі, обов'язковим складником якої є система правоохоронних органів, що виконують одну із її функцій, у зв'язку з чим наділені правом застосування примусу, не визначення чіткого переліку правоохоронних органів є причиною багатьох проблем: у галузі правового та соціального захисту персоналу правоохоронних органів, цивільного контролю за правоохоронними органами тощо» (Музичук, 2009: 17–18).

Існує також протилежна точка зору, прихильники якої стверджують, що немає необхідності закріплювати вичерпний перелік правоохоронних органів, що у сукупності складають систему, адже кожний спеціальний закон, який регламентує діяльність того чи іншого правоохоронного органу містить вказівку на це. Проте, така позиція науковців не відповідає дійсності, зокрема, враховуючи той приклад, що ми вже наводили у даному дослідженні, а саме, щодо відсутності у Законі України «Про Національну поліцію України» вказівки про те, що Національна поліція України – є правоохоронним органом України.

Для того, щоб більш детально зупинитися на державних органах, що складають систему правоохоронних органів України, розглянемо ці органи з урахуванням їх статусу та визначенням їх правоохоронної діяльності.

Перш за все, розглянемо органи прокуратури, як складову системи правоохоронних органів України. Думки вчених правників з цього приводу також різняться, тому спробуємо визначити власну позицію стосовно цього питання, дослідивши норми Закону України «Про прокуратуру» (Про прокуратуру: Закон України, 2014). Положення зазначеного Закону не визначають статусу прокуратури України як правоохоронного органу. Втім, звертаючись до норм ст. 2 Закону України «Про прокуратуру» (Про прокуратуру: Закон України, 2014), вбачається, що на прокуратуру покладаються такі функції: 1) підтримання державного обвинувачення в суді; 2) представництво інтересів громадянина або держави в суді у випадках, визначених цим Законом та главою 12 розділу III Цивільного процесуального кодексу України; 3) нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство (Про прокуратуру: Закон України, 2014). А отже, діяльність прокуратури України має контрольно-наглядову спрямованість державної діяльності, а отже можна стверджувати, що прокуратура України здійснює правоохоронну діяльність та до компетенції цього державного органу належить реалізація правоохоронної функції.

Ще одним органом, який входить до системи правоохоронних органів України – є Служба безпеки України. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про Службу безпеки України» (Про Службу безпеки України: Закон України, 1992). Служба безпеки України – державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України (Про Службу безпеки України: Закон України, 1992). Тож, у даному випадку законодавець нормативно закріпив статус Служби безпеки України як державного правоохоронного органу, підкресливши, що цей орган наділений «правоохоронними функціями», спрямованими на захист державної безпеки України. На Службу безпеки України покладається у межах визначеної законодавством компетенції захист державного суверенітету, конституційного ладу, територіальної цілісності, економічного, науково-технічного і оборонного потенціалу України, законних інтересів держави та прав громадян від розвідувально-підривної діяльності іноземних спеціальних служб, посягань з боку окремих організацій, груп та осіб, а також забезпечення охорони державної таємниці. До завдань зазначеного органу також входить попередження, виявлення, припинення та розкриття злочинів проти миру і безпеки людства, тероризму, корупції та організованої злочинної діяльності у сфері управління і економіки, інших протиправних дій, які безпосередньо створюють загрозу життєво важливим інтересам України (ст. 2) (Про Службу безпеки України: Закон України, 1992).

Іще одним правоохоронним органом, який підлягає дослідженню є Військова служба правопорядку у Збройних Силах України, адміністративно-правовий статус якої визначено у Законі України «Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України» (Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України, 2002). Військова служба правопорядку у Збройних Силах України – спеціальне правоохоронне формування у складі Збройних Сил України, призначене для забезпечення правопорядку і військової дисципліни серед військовослужбовців Збройних Сил України у місцях дислокації військових частин, у військових навчальних закладах, установах та організаціях (далі – військові частини), військових містечках, на вулицях і в громадських місцях; для запобігання кримінальним та іншим правопорушенням у Збройних Силах України, їх припинення; для захисту життя, здоров'я, прав і законних інтересів військовослужбовців, військовозобов'язаних під час проходження ними зборів, працівників Збройних Сил України, а також для захисту майна Збройних Сил України від розкрадання та інших протиправних посягань, а так само для участі у протидії диверсійним проявам і терористичним актам на військових об'єктах (ст. 1) (Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України, 2002). Із зазначеного випливає, що Військова служба правопорядку у складі Збройних Сил України є спеціальним окремим формуванням, що здійснює правоохоронну діяльність у складі Збройних Сил України.

До кола правоохоронних органів законодавець включив Національне антикорупційне бюро України. Відповідно до положень Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» (Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України, 2014). Національне бюро – є державним правоохоронним

органом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових (ст. 1) (Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України, 2014). Завданням Національного бюро є протидія кримінальним корупційним правопорушенням, які вчинені вищими посадовими особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та становлять загрозу національній безпеці, а також вжиття інших передбачених законом заходів щодо протидії корупції (ст.1) (Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України, 2014).

В якості правоохоронного органу законодавець також визначає Державну митну службу України, що є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів. Держмитслужба реалізує державну митну політику, державну політику у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань митної справи (Про затвердження Положення про Державну митну службу України: постанова Кабінету Міністрів України, 2019). Основними завданнями Державної митної служби України є: 1) забезпечення реалізації державної митної політики, зокрема забезпечення митної безпеки та захисту митних інтересів України і створення сприятливих умов для розвитку зовнішньоекономічної діяльності, збереження належного балансу між митним контролем і спрощенням законної торгівлі; 2) забезпечення реалізації державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань митної справи, запобігання та протидії контрабанді, боротьби з порушеннями митних правил; 3) внесення пропозицій щодо забезпечення формування державної митної політики на розгляд Міністра фінансів (Про затвердження Положення про Державну митну службу України: постанова Кабінету Міністрів України, 2019). З Положення про Державну митну службу України чітко вбачається, що цей державний орган здійснює правоохоронну діяльність а контексті захисту державного кордону України. Втім, норми Положення прямо не визначають Державну митну службу України як правоохоронний орган. Не дивлячись на це варто констатувати, що Державна митна служба України зберігає своє місце у системі правоохоронних органів України.

Особливим державним органом в системі правоохоронних органів є Національна поліція України, який займає в цій системі центральне місце, адже виконуючи широке коло завдань, фактично виконує більшість правоохоронних функцій держави. Національна поліція України створена та діє на підставі Закону України «Про Національну поліцію України» (Про Національну поліцію: Закон України, 2015), який визначає правові засади організації та діяльності Національної поліції України, статус поліцейських, а також порядок проходження служби в Національній поліції України. Відповідно до положень Закону «Про Національну поліцію України» зазначений державний орган має статус центрального органу виконавчої влади, на який покладається важлива функція – забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку (ст. 1) (Про Національну поліцію: Закон України, 2015).

За твердженням В. П. Кононець та І. С. Циб, «органи Національної поліції України здійснюють адміністративну, профілактичну, оперативно-розшукову, виконавчу й охоронну функції. Адміністративна функція посідає перше місце, тому що є найбільш значною й великою за обсягом, до її реалізації залучена більшість працівників органів поліції. Вона здійснюється за допомогою адміністративно-правових засобів і спрямована, перш за все, на охорону громадського порядку, забезпечення громадської безпеки. Особлива увага має надаватись профілактичній діяльності, яка полягає у створенні максимально сприятливих умов щодо підтримки та забезпечення гарантій правомірної поведінки громадян, виявлення причин, умов вчинення правопорушень та їх нейтралізації. Ця складова, насамперед, залежить від ефективності системи професійної підготовки. Від професійної підготовленості працівників поліції залежить правильне вирішення та ефективне виконання поставлених перед ними задач» (Кононець, Циб, 2016: 74–75). Завданням Національної поліції України є надання поліцейських послуг у сферах: 1) забезпечення публічної безпеки і порядку; 2) охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; 3) протидії злочинності; 4) надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги (ст. 2) (Про Національну поліцію: Закон України, 2015).

Так, забезпечення публічної безпеки і порядку є одним із основних завдань поліції прямо визначених в законі. Перша поява даного терміну відбувається при визначенні поняття поліції (ст. 1. Закону) (Про Національну поліцію: Закон України, 2015), де фактично закріплюється однією з головних функцій — підтримання публічної безпеки і порядку. Конституція України встановлює, що права і свободи людини визначають зміст і спрямованість діяльності держави. Держава ж різними засобами забезпечує їх дотримання та захист, зокрема шляхом діяльності численних органів державної влади та місцевого самоврядування. У разі порушення прав та свобод, громадянин може звернутися за їх захистом, зокрема, до органів Національної поліції, на яку відповідно і покладається обов'язок забезпечувати охорону прав та свобод людини (Мінка, 2017: 11–12).

Також, до завдань поліції відноситься надання поліцейських послуг у сфері протидії злочинності, яку можна визначити як систему різноманітних видів діяльності та комплексних заходів, спрямованих на попередження, усунення, нейтралізацію і обмеження (ослаблення) факторів, детермінуючих злочинність. Змістовна сторона поняття «протидія злочинності», що становить діяльність правоохоронних органів з виявлення й розслідування злочинів, виявлення винних осіб і притягнення їх до встановленої законом відповідальності, а також виявлення існуючих детермінант злочинності, їх усунення, ослаблення, нейтралізації, а також попередження виникнення нових (Мінка, 2017: 12–13). Поліція, здійснюючи охорону прав і свобод людини,

а також інтересів суспільства і держави, перш за все виконує функції з запобігання правопорушенням, тобто здійснює їх профілактику (превенцію) (Глуховець, 2017: 21). Профілактика (превенція, запобігання) правопорушень – це сукупність різних взаємопов'язаних поліцейських заходів, спрямованих на не допущення виникнення правопорушень, виявлення і усунення причин, які сприяють їх вчиненню (Глуховець, 2017: 21).

Основними повноваженнями поліції є, зокрема: 1) превентивна та профілактична діяльність, спрямована на запобігання вчиненню правопорушень; 2) виявлення причин та умов, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживає у межах своєї компетенції заходів для їх усунення; 3) виявлення кримінальних, адміністративних правопорушень; припинення виявлені кримінальні та адміністративні правопорушення; 4) розшук осіб, які переховуються від органів досудового розслідування, слідчого судді, суду, ухиляються від виконання кримінального покарання, пропали безвісти, та інших осіб у випадках, визначених законом; 5) забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях; 6) запобігання та протидії домашньому насильству або насильству за ознакою статі; 7) здійснення охорони об'єктів права державної власності у випадках та порядку, визначених законом та іншими нормативно-правовими актами, а також бере участь у здійсненні державної охорони; 8) здійснення оперативно-розшукову діяльність відповідно до закону тощо (ст. 23) (Про Національну поліцію: Закон України, 2015).

Із вищенаведеного можна резюмувати, що функції Національної поліції України слід поділити на: 1) адміністративні; 2) превентивні; 3) забезпечувальні; 4) оперативно-розшукові; 5) протидія злочинності; 6) охоронні.

Висновки. Отже, підбиваючи підсумки представленого дослідження слід узагальнити, що на сьогоднішній день в Україні сформовано досить дієву систему правоохоронних органів, кожен із яких виконує власні, специфічні функції у правоохоронному секторі держави. Разом із тим, проведений аналіз дає змогу констатувати, що ключове місце в системі відповідних інституцій належить Національній поліції України. Зазначене обумовлено: по-перше, широким спектром завдань та функцій, які вирішуються вказаним органом державної влади; по-друге, специфічною компетенцією поліції; по-третє, особливим правовим статусом, яким володіють працівники поліції під час виконання посадових обов'язків; по-четверте, задля виконання покладених на поліцію функцій, їй посадовими особами реалізується ряд спеціальних заходів, серед яких важливе місце належить адміністративному примусу.

Список використаних джерел:

1. Боняк В.О. «Система правоохоронних органів» та «правоохоронна система» співвідношення понять. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*, 2011. № 4. С. 20-28.
2. Глуховець В.А. Адміністративна діяльність Національної поліції: навч. посібник. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 248 с.
3. Кононець В.П., Циб І.С. Національна поліція як основний суб'єкт забезпечення охорони прав і свобод людини. *Юридичний вісник*. 2016. № 3. С. 73–78.
4. Мінка Т.П. Науково-практичний коментар Закону України «Про Національну поліцію України». Дніпро : Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ, 2017. 480 с.
5. Музичук О.М. Сучасний стан теоретичної розробки та законодавчого визначення поняття правоохоронних органів та їх переліку. *Вісник Харківського національного університету внутрішніх справ*, 2009. № 44. С. 12–21.
6. Науменко С.М. Система правоохоронних органів, які взаємодіють з експертними установами. Теорія та практика судової експертизи та криміналістики, 2020. № 22. С. 211–225.
7. Про Військову службу правопорядку у Збройних Силах України: Закон України від 07 березня 2002 р. № 3099-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14#Text>
8. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів: Закон України від 23 грудня 1993 р. № 3781-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text>.
9. Про затвердження Положення про Державну митну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 6 березня 2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF>
10. Про Національне антикорупційне бюро України: Закон України від 14 жовтня 2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text>
11. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 р. №580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
12. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text>
13. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 р. № 2229-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text>
14. Шоптенко С.С. Система правоохоронних органів України. *Науковий вісник приватного та публічного права*, 2017. Вип. 3. С. 150–155.

References:

1. Boniak, V.O. (2011). «Systema pravookhoronnykh orhaniv» ta «pravookhoronna systema» spivvidnoshennia poniat ["System of law enforcement agencies" and "law enforcement system" relation of concepts]. *Naukovyi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, № 4. pp. 20–28 [in Ukrainian].
2. Hlukhoveia, V.A. Administratyvna diialnist Natsionalnoi politsii [Administrative activity of the National Police]: navch. Posibnyk. Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav, 2017. 248 p. [in Ukrainian].

3. Kononets, V.P., Tsyb, I.S. (2016). Natsionalna politsiia yak osnovnyi subiekt zabezpechennia okhorony prav i svobod liudyny [The National Police as the main subject of ensuring the protection of human rights and freedoms]. *Yurydychnyi visnyk*. № 3. pp. 73–78 [in Ukrainian].
4. Minka, T.P. (2017). Naukovo-praktychnyi komentar Zakonu Ukrainy «Pro Natsionalnu politsiiu Ukrainy» [Scientific and practical commentary on the Law of Ukraine "On the National Police of Ukraine"]. Dnipro : Dnipropetr. derzh. un-t vnutr. sprav, 480 p. [in Ukrainian].
5. Muzychuk, O.M. (2009). Suchasnyi stan teoretychnoi rozrobky ta zakonodavchoho vyznachennia poniattia pravookhoronnykh orhaniv ta yikh pereliku [The current state of theoretical development and legislative definition of the concept of law enforcement agencies and their list]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, № 44. pp. 12–21 [in Ukrainian].
6. Naumenko, S.M. (2020). Systema pravookhoronnykh orhaniv, yaki vziaemodiiut z ekspertnymy ustanovamy [A system of law enforcement agencies interacting with expert institutions]. *Teoriia ta praktyka sudovoi ekspertyzy ta kryminalistyky*, № 22. pp. 211–225. [in Ukrainian].
7. Pro Viiskovu sluzhbu pravoporiadku u Zbroinykh Sylakh Ukrainy [n the Military Service of Law and Order in the Armed Forces of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 07 bereznia 2002 r. № 3099-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3099-14#Text> [in Ukrainian].
8. Pro derzhavnyi zakhyst pratsivnykiv sudu i pravookhoronnykh orhaniv [On state protection of court and law enforcement officials]: Zakon Ukrainy vid 23 hrudnia 1993 r. № 3781-KhII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3781-12#Text>. [in Ukrainian].
9. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Derzhavnu mytnu sluzhbu Ukrainy [On the approval of the Regulations on the State Customs Service of Ukraine]: postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 6 bereznia 2019 № 227. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/227-2019-%D0%BF> [in Ukrainian].
10. Pro Natsionalne antykoruptsiine biuro Ukrainy [About the National Anti-Corruption Bureau of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 r. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18#Text> [in Ukrainian].
11. Pro Natsionalnu politsiiu [On the National Police]: Zakon Ukrainy vid 02 lypnia 2015 r. № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text> [in Ukrainian].
12. Pro prokuraturu [On the Prosecutor's Office]: Zakon Ukrainy vid 14 zhovtnia 2014 r. № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> [in Ukrainian].
13. Pro Sluzhbu bezpeky Ukrainy [On the Security Service of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 25 bereznia 1992 r. № 2229-KhII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12#Text> [in Ukrainian].
14. Shoptenko, S.S. (2017). Systema pravookhoronnykh orhaniv Ukrainy [The system of law enforcement agencies of Ukraine]. *Naukovi visnyk pryvatnoho ta publichnoho prava*, Vyp. 3. pp. 150–155. [in Ukrainian].